

Het Noorden: Wat is er aan de hand? Wat is er nodig?

Presentatie voor de werkconferentie Het Vitale Noorden
Martiniplaza, Groningen, 22 mei 2013

Prof. dr. Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse
Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Voorzitter/directeur Waddenacademie-KNAW

Email: jouke.van.dijk@rug.nl

www.joukevandijk.nl

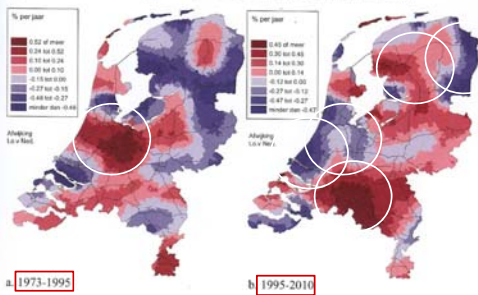
Trends

1. Regionale verschillen met Randstad nemen af
2. Economische groei stagneert: kredietcrisis houdt aan
3. Woningmarkt stagneert
4. Krimp/vergrijzing: beroepsbevolking neemt af
5. Toenemende mobiliteit, 'Nieuwe Werken', ZZZP-ers
6. Veranderende migratie patronen en woonvoorkeuren
7. Ruimtelijke concentratie en uitsortering van banen, bevolking, huizen
8. Problematiek Noorden verschilt van de rest van Nederland
9. Het Vitale Noorden: wie doet wat?

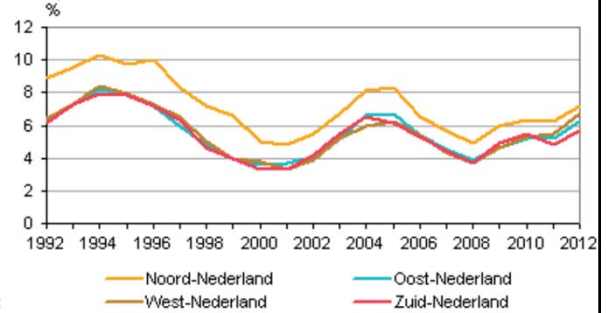
Ontwikkeling werkgelegenheid/bevolking

Bron: Louter, 2011

Figuur 3.7 Ontwikkeling arbeidsplaatsen per inwoner 15-64 jaar, 1973-2010

Regionale werkloosheidsverschillen worden kleiner

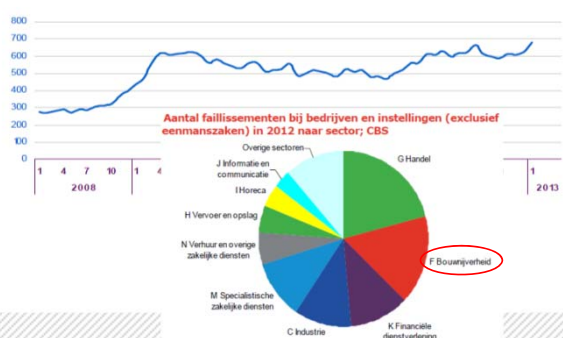
Figuur 1.10 Aantal werkzoekenden per maand tot en met december 2012 (UWV)

Crisis: explosieve stijging werkloosheid!

	Mrt'13	Mrt'12	Toename	Aantal	Toename
Nederland	8,0%	6,1%	+1,9	632.500	+55.000
Groningen	9,9%	8,0%	+1,9	26.400	+5.100
Friesland	10,2%	7,5%	+2,7	29.700	+7.200
Drenthe	9,4%	7,5%	+1,9	20.500	+4.000
Rotterdam	19,4%	12,1%	+7,3	57.100	+21.000

Figuur 1.6 Aantal faillissementen bij bedrijven en instellingen per maand, 3 maanden voortschrijdend gemiddeld, januari 2008 - februari 2013 (CBS)

university of groningen
31 donderdag 16 mei 2013

'Stand van economie slechter dan verwacht'

● Nederland blijft met krimp van 0,1 procent in een recessie
● Economen verwachten pas in tweede helft 2013 een klein plusje

dan anders. Maar deze groei was onvoldoende om de gehele industriële productie in de plus te krijgen, die nam in het eerste kwartaal met 4,5 procent af. De ING-econoom was er vooraf van uitgegaan dat de productie juist met 4,5 tot 5 procent zou toenemen.

university of groningen

Wanneer is de crisis over?

30 april 2013 in Het Financieel Dagblad

INTERVIEW CORN TEULINGS

'Waarom zou het herstel van de economie niet snel kunnen volgen? In de kern zijn we gezond'

Teulings stapte na zeven jaar op als directeur van het Centraal Planbureau

De economie is in de kern gezond. Het herstel van de economie is niet snel te verwachten. Het Centraal Planbureau heeft zijn eerste prognose voor 2013 gemaakt. Volgens de ING-econoom is de groei van de economie onvoldoende om de gehele industriële productie in de plus te krijgen. Het herstel van de economie is niet snel te verwachten.

university of groningen

AEX stijgt: einde van de crisis?

DASHBOARD VAN HET HOOFDSTAD

ECONOMIE

BEURS Amsterdam

AEX index: 403,29 ▲ (+0,45%) AMX index: 15.279,27 ▲ (+0,28%)

Naam	Winst	Verlies
ASML	21,47	0,00
Shell	12,85	0,00
Unilever	10,94	0,00
ABN-Amro	9,76	0,00
Alkermid	9,76	0,00
De Nederlandsche Bank	9,76	0,00
ASML	21,47	0,00
Shell	12,85	0,00
Unilever	10,94	0,00
ABN-Amro	9,76	0,00
Alkermid	9,76	0,00
De Nederlandsche Bank	9,76	0,00

DuIN, 16 mei 2013

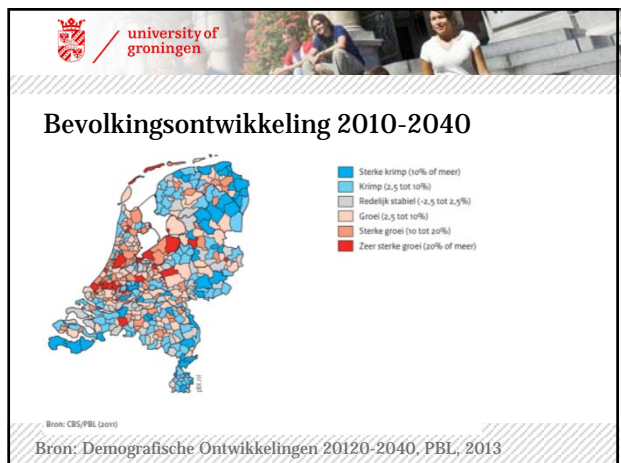
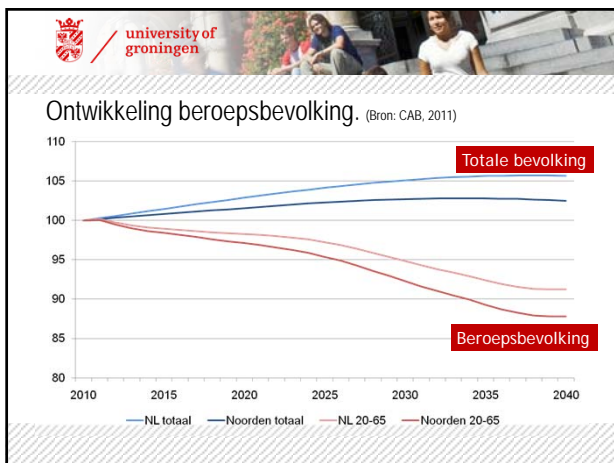
Hoogste slotstand 2013

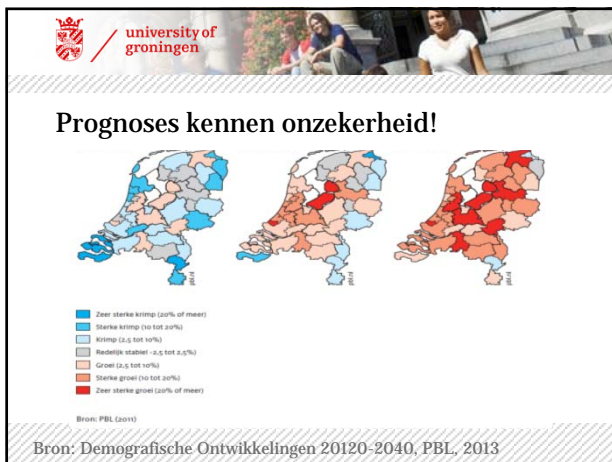
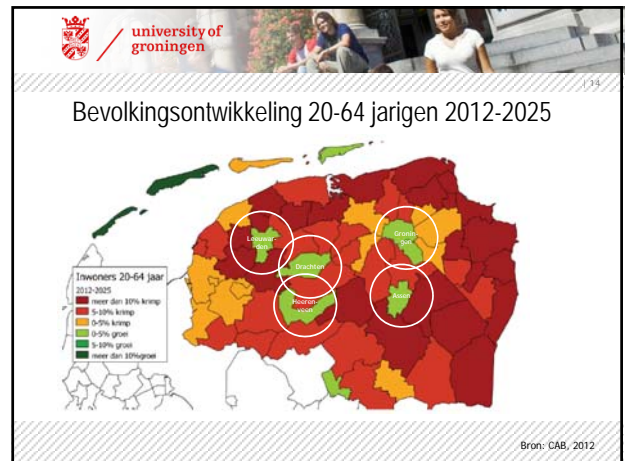
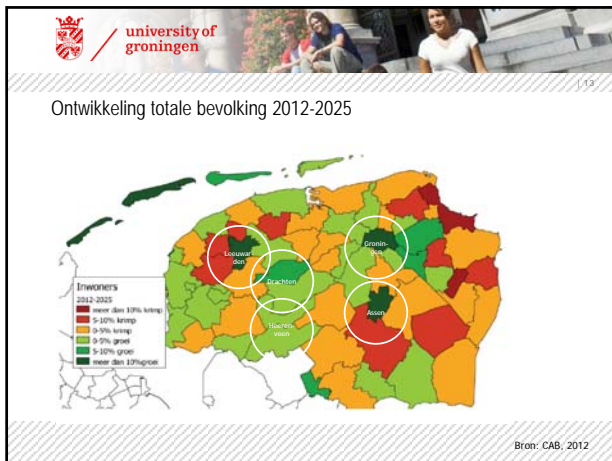
Amsterdam De Europese aandelenmarkten zijn gisteren na een wisselvallige handelsessie met voorwegend kleine winsten gesloten. In Amsterdam bereikte de AEX-index de hoogste stand van de Europese aandelenmarkten.

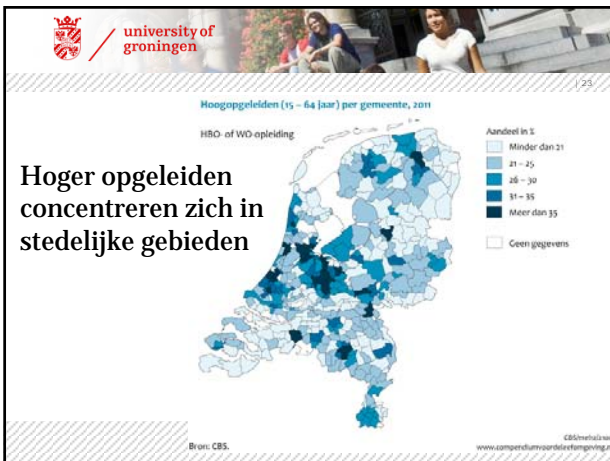
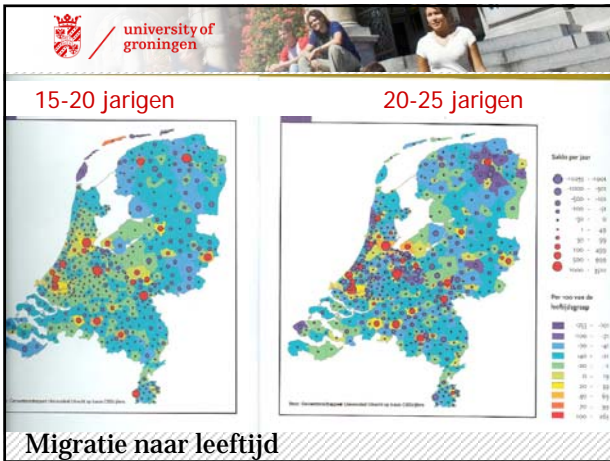
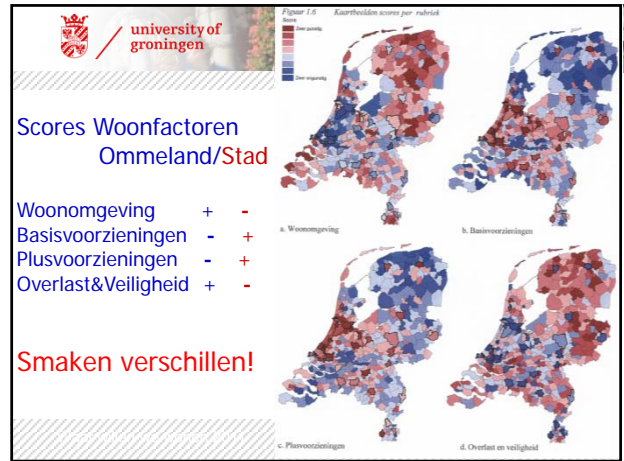
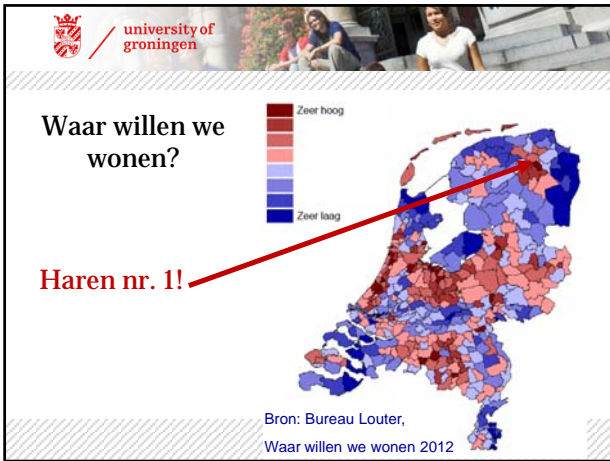
university of groningen

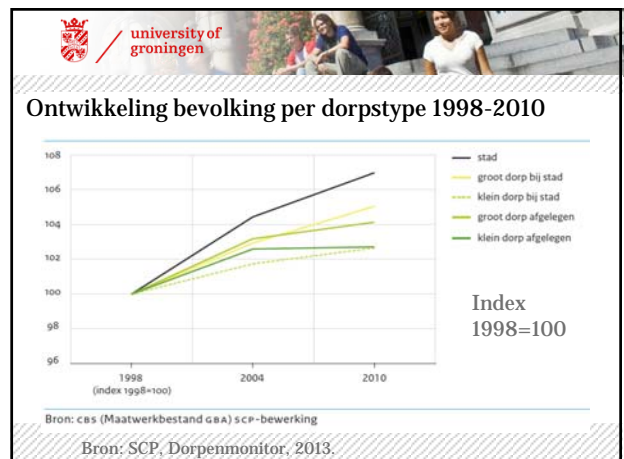
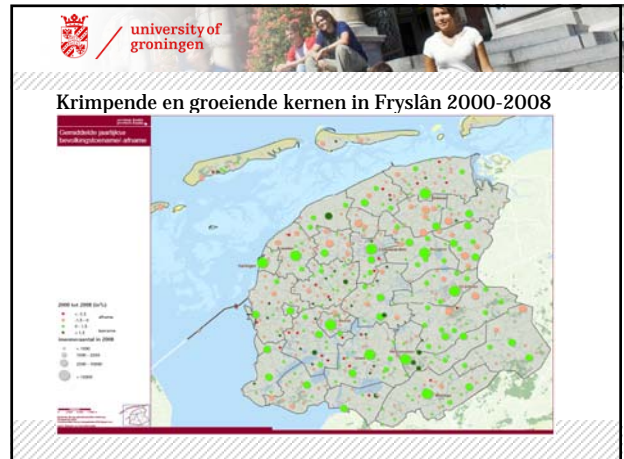
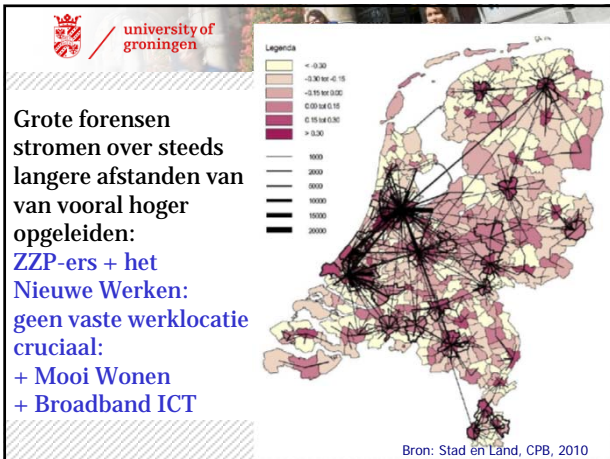
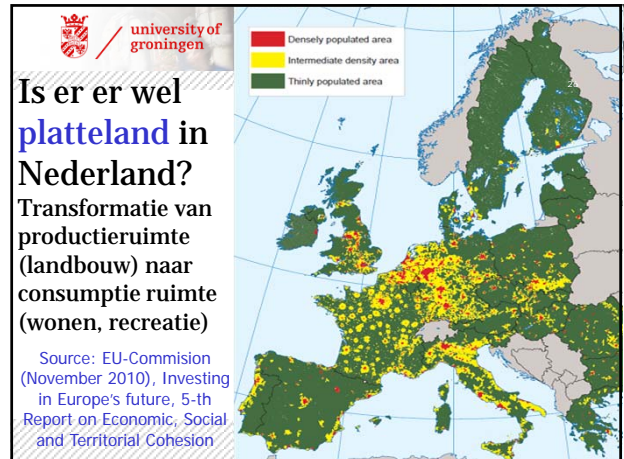
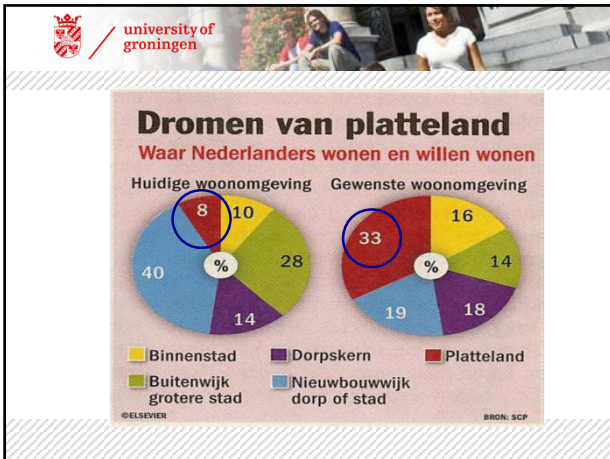
Demografie:

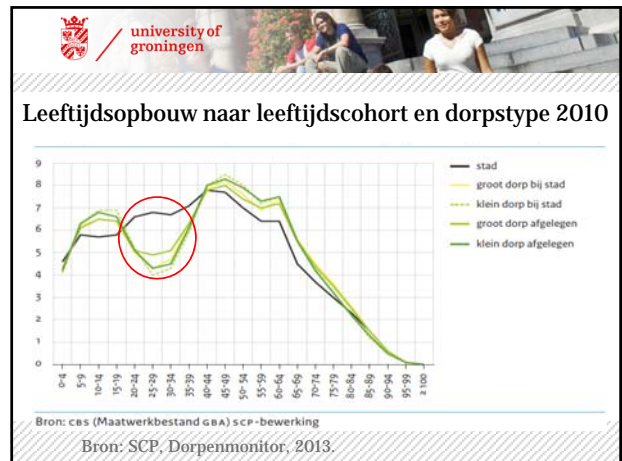
- * Krimp
- * Vergrijzing
- * Migratie
- * Woon-voorkeuren

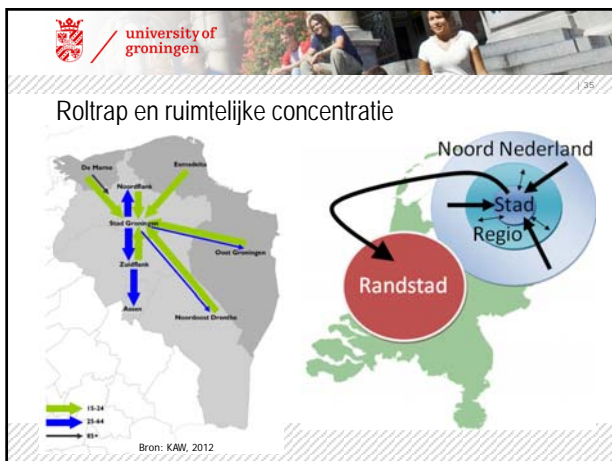
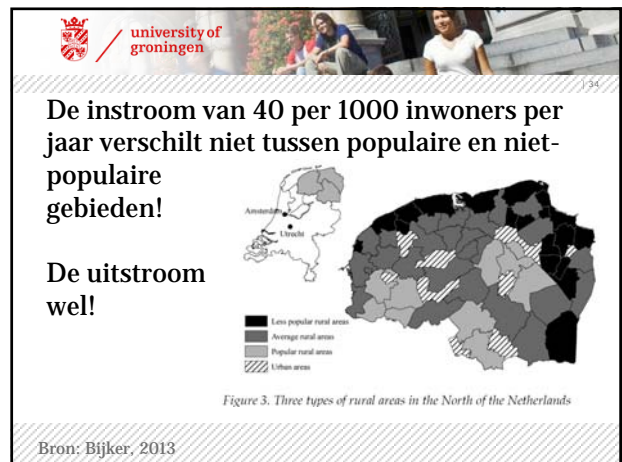

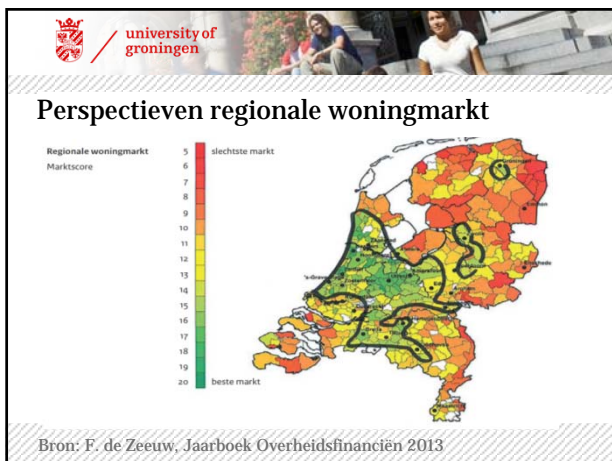
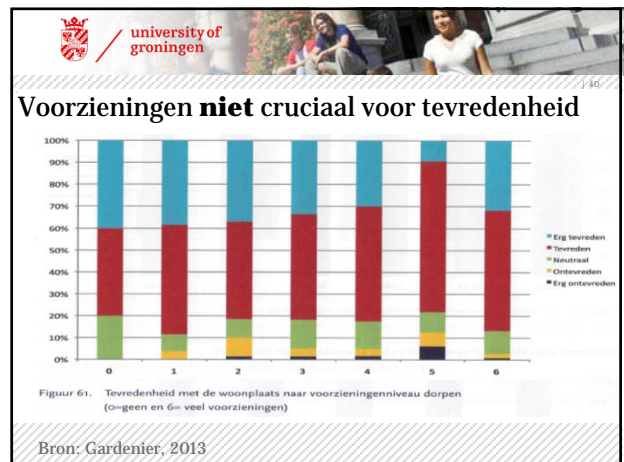
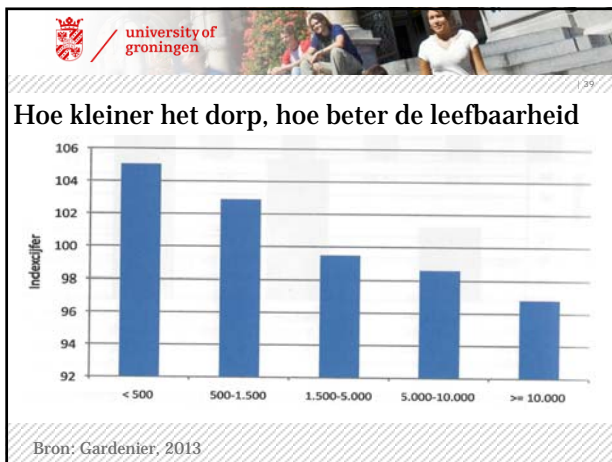
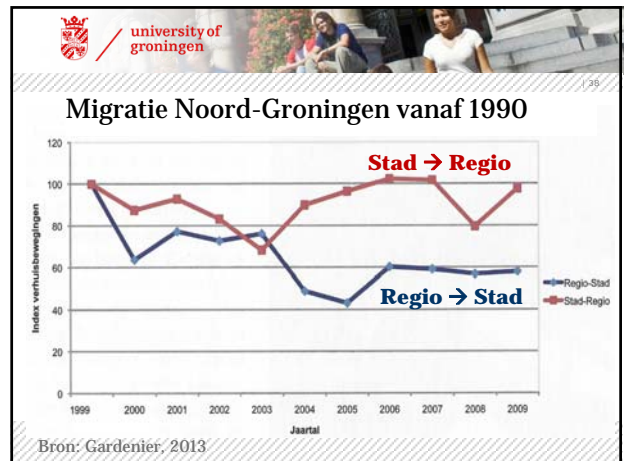
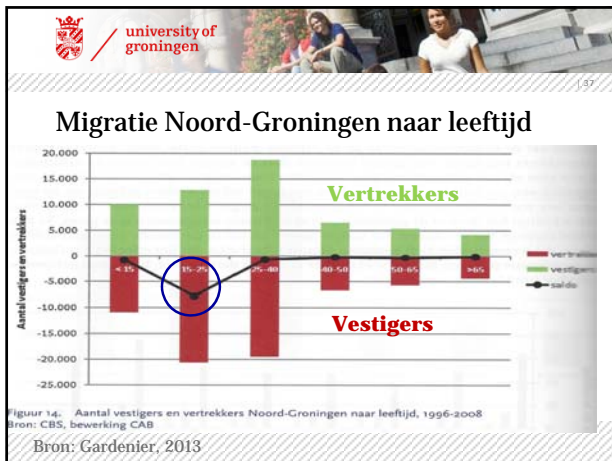

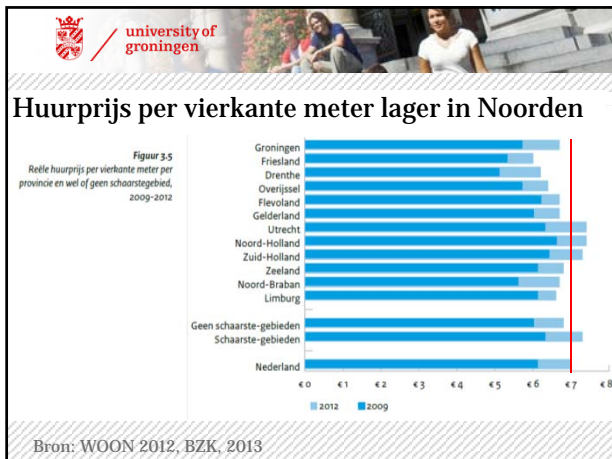
university of groningen

Migration to less popular rural areas
The characteristics, motivations and users' process of migrants
Rixt Bijker

Proefschrift Rixt Bijker (januari 2013): Er zijn ook veel migranten **naar** de minder populaire rurale gebieden!

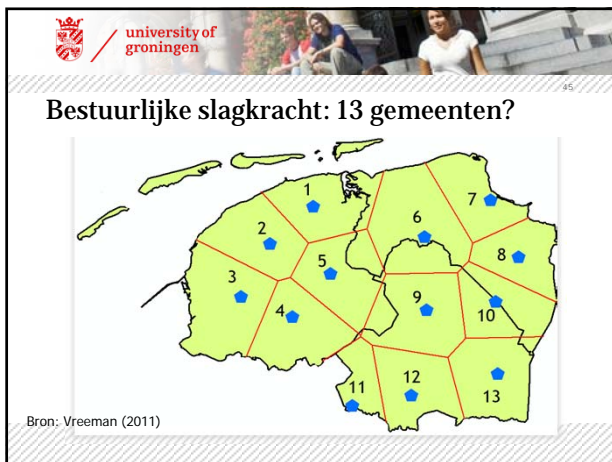

university of groningen

Koop een Krot – Nynke Rixt Jukema, architect

Jongeren met een laag inkomen verbouwen koophuis o.l.v. een ervaren werkloze bouwvakker

university of groningen

Wat is er aan de hand?

- > Noorden: banen groei goed, werkloosheid iets hoger, meer uitkeringen, lager inkomen, lager opleidingsniveau
- > Economische crisis is hardnekkig, regionale verschillen kleiner, Noordelijke woningmarkt is moeilijk
- > Noorden: voorlopig geen krimp, wel vergrijzing: bevolking concentreert zich in de steden, platteland vergrijs
- > Ook naar krimpgebieden verhuizen best veel mensen
- > Migratie en leefbaarheid van dorpen, niet direct afhankelijk van voorzieningen
- > Randstad steeds meer congestie, steeds meer behoefte aan goed leven in mooie woonomgeving
- > Platteland: consumptieruimte + Nieuwe Werken, maar dan wel met Broadband ICT
- > Gebrek aan creativiteit en bestuurlijke slagkracht

university of groningen

Dilemma's

- > Moet bevolkingsgroei gestimuleerd worden via woningbouw, 'privéwijken' of via banen om scholen en voorzieningen in stand te houden? Of andersom?
- > Wat voor soort mensen aantrekken?
 - Gele types: gezellige mensen die wat over hebben voor hun dorp of wijk
 - Blauwe types: hoogopgeleide, individualistische, zakelijke Randstedelingen die goed verdienen of hebben verdiend
- > Complicatie: de gelen verhuizen bijna niet en de blauwen wel! (Bron: onderzoek Smart AgentCompany)
- > Draagvlak bij bevolking? Interactie stad - platteland
- > Gevolgen voor het landschap en de sociale cohesie?
- > Langere termijn: veel onzekerheid over migratie, klimaat, aardbevingen, regelgeving, etc.

university of groningen

Wat is er nodig?

- > Inzicht in migratie patronen en woonvoorkeuren
- > Herstructurering van de woningmarkt (koop en huur), onderwijsaanbod, zorgaanbod, voorzieningen
- > Creatieve ideeën voor leefbaarheid, sociale cohesie, voorzieningen, Koop een Krot, etc.
- > Financiën: regio heeft geld + Rijk na stadsvernieuwingsfonds nu plattelandvernieuwingsfonds
- > Andere regelgeving nodig dan in de Randstad
- > NODIG: creativiteit, innovatie, ondernemerschap en bestuurlijke slagkracht, elkaar wat gunnen en kennis!
- > → Samenwerken van overheden, woningcorporaties, onderwijs- en zorginstellingen en bedrijfsleven (banken, bouw) en regelgeving toegesneden op het Noorden